

Матеріали

III МІЖНАРОДНОЇ МОЛОДІЖНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«ПЛАТОН МЕНІ ДРУГ, АЛЕ ІСТИНА ДОРОЖЧА»: між вірністю пам'яті та пошуком істини

3-4 березня 2025 року

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Філологічний факультет
Факультет іноземних мов
Факультет історії, політології та міжнародних відносин
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів
і молодих учених філологічного факультету

МАТЕРІАЛИ

III Міжнародної молодіжної конференції

**«Платон мені друг, але істина дорожча»:
між вірністю пам'яті та пошуком істини**

3-4 березня 2025 року

ЧЕРНІВЦІ
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
2025

УДК 167/168:7/9](082)
П 375

*Рекомендовано до друку Вченою радою
філологічного факультету
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича
(протокол №6 від 14 травня 2025 року)*

П 375 **«Платон мені друг, але істина дорожча»:** між вірністю пам'яті та пошуком істини: зб. матеріалів III Міжнародної молодіжної конференції (3-4 березня 2025 року, м. Чернівці). За заг. ред. Тичініної А., Горохолінської І., Калинич К., Бешлей О., Христана Н., Луцана І. Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича, 2025. 340 с.

ISBN 978-966-423-966-7

У Збірнику представлені результати теоретичних і практичних досліджень у галузі сучасної гуманітаристики: філософії, літературознавства, лінгвістики, релігієзнавства, богослов'я, культурології, історії.

Конференція була організована та проведена філологічним факультетом, факультетом іноземних мов та факультетом історії, політології та міжнародних відносин Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Для науковців, докторантів, аспірантів, студентів гуманітарних спеціальностей.

ISBN 978-966-423-966-7

УДК 167/168:7/9](082)

** За якість і достовірність результатів дослідження
відповідальність несуть автори*

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2025

Мельник Іванна	
ПРО ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНІСТЬ РОМАНУ В. РАФЄЄНКА «МОНДЕГРІН»	65
Чолкан Валентина	
МОТИВ УТЕЧІ В ТВОРЧОСТІ РОКСОЛАНИ ЖАРКОВОЇ (НА МАТЕРІАЛІ КНИГИ «БІЖИ, ЕВРІДІКО!»).....	68
Нікоряк Анастасія, Нікоряк Наталія	
ІСЛАМ ЯК КОД ДО РОЗУМІННЯ АРХІТЕКТОНІКИ РОМАНУ «ПОКОРА» МІШЕЛЯ УЕЛЬБЕКА	70
Ольга Піх, Альона Тичініна	
МОТИВИ СТРАХУ І ЖОРСТОКОСТІ У РОМАНІ «ГОЛОДНІ ІГРИ» СЮЗАННИ КОЛЛІНЗ	74
Димовська Анна	
НОСТАЛЬГІЙНИЙ ПАФОС ОПОВІДАННЯ Б. ЛЕПКОГО «МОЯ ПЕРША ЯЛИНКА»	77
Мельник Ульяна	
НЕКЛАСИЧНІ ФОРМИ У ПОЕЗІЇ ІВАНА ДРАЧА (НА ПРИКЛАДІ ВІРША «БАЛАДА ПРО САР'ЯНІВ ТА ВАН-ГОГІВ» ЗІ ЗБІРКИ «СОНЯШНИК»)	80
Тичініна Альона	
МІЖ КАТАРСИСОМ І ТРАНСЦЕНДЕНЦІЄЮ: ТЕРАПЕВТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МИСТЕЦТВА	82
Шапоренко Анна, Калинич Катерина	
КОЛЕКТИВНА ПАМ'ЯТЬ І МОРАЛЬНІ ДИЛЕМИ: РЕКОНСТРУКЦІЯ ІСТИНИ, СПРАВЕДЛИВОСТІ ТА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У РОМАНІ «ЛЕГЕНДА ПРО ДАГАД ТРІКОН».....	84
Калинич Катерина	
МНЕМОНІЧНІ СТРАТЕГІЇ РОМАНУ В. Ґ. ЗЕБАЛЬДА «АУСТЕРЛІЦ»: ВЗАЄМОДІЯ КУЛЬТУРНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ	87
Наместюк Світлана	
ФІЛОСОФСЬКО-ОНТОЛОГІЧНІ КОНСТАНТИ ПОЕТИКИ ВІЙНИ	90
Захарюк Наталія	
ОБРАЗИ ЯК КЛЮЧОВИЙ ЧИННИК ПАМ'ЯТІ У ТВОРЧОСТІ СТЕПАНА ЧАРНЕЦЬКОГО (НА МАТЕРІАЛІ ВІРШІВ ПЕРШОЇ ЗБІРКИ «В ГОДИНІ СУМЕРКУ»)	92
Бирбюк Христина, Тичініна Альона	
«ФІЛОСОФІЯ» ПОСТАПОКАЛІПСИСУ: ЕКЗИСТЕНЦІЙНІ ПИТАННЯ ТА ТРАНСФОРМАЦІЯ СУСПІЛЬСТВА.....	95
Матвієшин Катерина, Нікоряк Наталія	
ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ ТА ЇХ РУЙНУВАННЯ У РОМАНІ БЕРНАРДІН ЕВАРІСТО «ДІВЧИНА, ЖІНКА, ІНАКША»	99
Дзик Роман	
ПАМ'ЯТЬ У РОМАНІ ТАНІ МАЛЯРЧУК «ЗАБУТТЯ»	102
Ісапчук Юлія, Дробко Оксана	
ПРИГАДУВАННЯ ЯК СПОСІБ КОМУНІКАЦІЇ МІЖ ПОКОЛІННЯМИ У РОМАНІ ІСАБЕЛЬ АЛЬЄНДЕ «ЯПОНСЬКИЙ КОХАНЕЦЬ».....	105
Ісапчук Юлія, Гуцул Дар'я	
ПРОСТІР СПОГАДІВ ПРО ПОВСЯКДЕННЯ У РОМАНІ КЛАРИСЕ ЛІСПЕКТОР «ЧАС ЗІРКИ»	109
Віщак Юліанна	
ПАМ'ЯТЬ І ЗАБУТТЯ: ГЕНДЕРНА «ПОЛІТИКА» У ФЕМІНІСТИЧНИЙ НАУКОВІЙ ФАНТАСТИЦІ («ОПОВІДЬ СЛУЖНИЦІ» МАРґАРЕТ ЕТВУД, «ДІВЧИНА, ЯКУ ПІДКЛЮЧИЛИ» ДЖЕЙМСА ТІПТРІ)	112

ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ ТА ЇХ РУЙНУВАННЯ У РОМАНІ БЕРНАРДІН ЕВАРІСТО «ДІВЧИНА, ЖІНКА, ІНАКША»

Матвієшин Катерина

Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича (Україна)
matviieshyn.kateryna@chnu.edu.ua

Нікоряк Наталія

Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича (Україна)
n.nikoriak@chnu.edu.ua

Бернардіна Еварісто (Bernardine Evaristo, 1959 р.н.) – одна з найвпливовіших сучасних британських письменниць англо-нігерійського походження, поетеса, драматургиня та професорка, яка зробила значний внесок у розвиток літератури та гендерних студій [2]. Її творчий шлях відзначається сміливим переосмисленням традиційних наративів, експериментальним стилем письма та глибоким зануренням у питання ідентичності, раси та гендеру. Як перша темношкіра жінка, яка отримала Букерівську премію, Еварісто привернула увагу до досвіду маргіналізованих груп, що значно розширило простір для обговорення гендерних та соціокультурних тем у літературі. У своїх творах вона майстерно поєднує традиційні й новаторські літературні техніки, створюючи багатоголосі оповіді, що охоплюють широкий спектр жіночого досвіду [3].

Знаковий роман авторки «Дівчина, жінка, інакша» («Girl, Woman, Other», 2019) [1] постає зразком глибокого дослідження жіночого досвіду та гендерної ідентичності у сучасному британському суспільстві. Авторка не лише зображує багатомірні образи жінок і небінарних осіб, але й активно руйнує усталені гендерні стереотипи, демонструючи їхню неспроможність у сучасному світі.

Деконструкція традиційної гендерної ролі жінки як матері та дружини. Одним із найпоширеніших гендерних стереотипів є уявлення про жінку як насамперед матір і дружину, берегиню домашнього вогнища, яка має дбати про чоловіка та дітей. У романі цей образ розвінчується через низку героїнь: Амму і Ширлі. Амма – феміністка, режисерка, яка не вписується в традиційну модель материнства. Вона виховує доньку Яз без класичного уявлення про батьківську ієрархію та не відмовляється від власних амбіцій. Ширлі – навпаки, дотримується традиційних поглядів на роль жінки, проте її життя показує, що сліпе слідування стереотипам не гарантує щастя. Вона стає вчителькою, дружиною та матір'ю, але її жорсткість і впертість віддаляють її від дочки. Авторка демонструє, що жінки можуть бути різними: одні приймають традиційні ролі, інші їх заперечують, і жоден шлях не є універсально правильним.

Руйнування міфу про відсутність жіночої амбітності та неспроможність до професійної реалізації. Існує стереотип, що жінки менш амбітні або не можуть досягати успіху в кар'єрі так само, як чоловіки. У романі

цей міф руйнується через героїнь, які виборюють своє місце в різних сферах: Амма стає успішною театральною режисеркою, хоча її шлях був складним через те, що вона працювала у сфері, де домінують чоловіки; Латіша – приклад жінки, яка розчаровується в ідеї кар'єрного зростання через дискримінацію, адже вона бачить, що чоловіки отримують підвищення швидше, ніж вона. Таким чином, авторка критично осмислює структурні бар'єри, з якими жінки стикаються у професійній сфері, підкреслюючи, що успіх жінок можливий навіть у патріархально орієнтованих галузях, хоч і досягається він часто в умовах системної дискримінації.

Гендерна ідентичність як спектр: виклик бінарній системі. Роман відкрито досліджує питання гендерної ідентичності та сексуальності, руйнуючи стереотипи про «правильний» гендерний поділ. Меган/Морган – небінарна персона, яка відмовляється від традиційного поділу на чоловіче та жіноче, вибудовуючи власну ідентичність. Це прямий виклик суспільному уявленню про гендер як чітко визначену категорію. Домінік – лесбійка, яка змушена боротися з гомофобією та упередженнями як у суспільстві, так і в особистих стосунках. Її історія демонструє труднощі, з якими стикаються жінки, що відхиляються від гетеронормативної моделі. Еварісто підкреслює, що гендер і сексуальність – це спектр, а не жорстка бінарна система.

Переосмислення лідерства та сили як гендерно-нейтральних категорій. Один із найпоширеніших стереотипів, який аналізується у романі також, про природжені лідерські якості чоловіків, про те, що вони сильніші та більш компетентні. У романі ця думка піддається критиці: чоловічі персонажі часто зображені як слабкі або залежні: хтось є жертвою власних амбіцій, хтось проявляє байдужість, а хтось не здатен приймати відповідальність за свої дії. Жінки, навпаки, демонструють силу, витривалість і самодостатність. Наприклад, Пенелопа, попри свою внутрішню кризу, змушена шукати власний шлях без допомоги чоловіків. Роман показує, що сила та лідерство – це не питання статі, а особистих якостей.

Перетин гендерної та расової дискримінації. Окрім гендерних стереотипів, роман також досліджує перетин гендеру та раси, адже для багатьох героїнь дискримінація є подвійною – як через стать, так і через етнічне походження. Темношкірі жінки, такі як Яз або Латіша, стикаються з упередженнями не лише щодо своєї статі, але й щодо раси. Їхній шлях є більш складним, оскільки їм доводиться боротися з подвійною маргіналізацією. Ширлі, яка намагається пристосуватися до «білих» стандартів, показує, як інколи жінки змушені йти на компроміси з собою, щоб досягти успіху. Роман підкреслює, що гендерні та расові стереотипи часто взаємопов'язані, і боротьба з ними вимагає комплексного підходу.

Таким чином, Бернардін Еварісто у своєму романі «Дівчина, жінка, інакша» не просто руйнує гендерні стереотипи, а створює альтернативне бачення жінок, їхніх можливостей та шляхів до самореалізації. Вона показує, що жінка може бути ким завгодно – незалежно від її раси, сексуальної орієнтації чи соціального статусу. Роман доводить, що жінка не зобов'язана бути лише матір'ю чи берегинєю сім'ї; кар'єра та особисте щастя можуть бути рівнозначно важливими; гендер і сексуальність – це

спектр, а не чітка категорія; чоловіки не є апріорі сильнішими чи компетентнішими за жінок; расові та гендерні стереотипи часто взаємопов'язані, що ускладнює боротьбу з дискримінацією. Завдяки багатогранним персонажам та оригінальному стилю оповіді Еварісто створює правдиву картину сучасного світу, де стереотипи вже не працюють, а людина має право бути такою, якою вона є.

Список використаних джерел

1. Еварісто Б. (2021). Дівчина, жінка, інакша / пер. Ярослави Машико. Харків : Фабула, 400 с.
2. Bernardine Evaristo doubles lifetime sales in five days after joint Booker win. URL: <https://www.theguardian.com/books/2019/oct/22/bernardine-evaristo-doubles-lifetime-sales-in-five-days-after-joint-booker-win>
3. Bernardine Evaristo on the Richness of Older Women's Stories. URL: <https://lithub.com/bernardine-evaristo-on-the-richness-of-older-womens-stories/>

Наукове видання

«Платон мені друг, але істина дорожча»:
між вірністю пам'яті та пошуком істини

Матеріали III Міжнародної молодіжної конференції

За загальною редакцією:

Тичініної Альони Романівни
Горохолінської Ірини Володимирівної
Калинич Катерини Федорівни
Бешлей Ольги Василівни
Христана Назарія Михайловича
Луцана Ігоря Васильовича

Дизайн та верстка

Юліанна Віщак

Підписано до друку 27.05.2025. Формат 60x84/16
Папір офсетний. Електронне видання.
Умов.-друк. арк. 19,6. Обл.-вид. арк. 20,0. Зам. 3-007.
Видавництво Чернівецького національного університету
58012, Чернівці, вул. Коцюбинського, 2
e-mail: ruta@chnu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №891 від 08.04.2002

2025

ISBN 978-966-423-966-7

Дизайн:
Юліанна Віщак